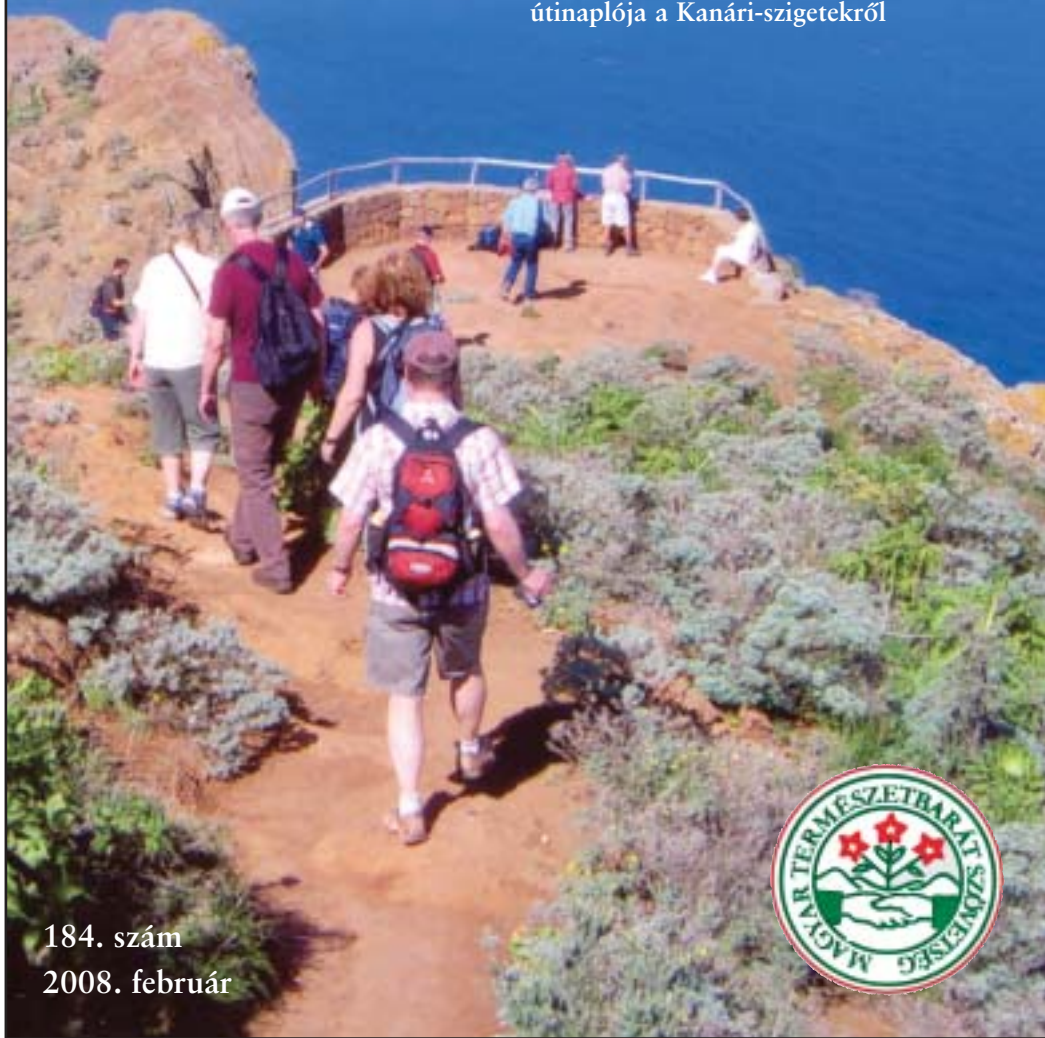

természetbarát híradó

A télből a nyárba: Gyalogszerrel
a „heszperidák kertjében” – Gyenes Péter
útinaplója a Kanári-szigetéről

184. szám
2008. február

Észak-alföldi Regionális Természetbarát Szövetség találkozója

Szolnok, 2008. február 16–17.

A képek forrása: www.gordogok.hu

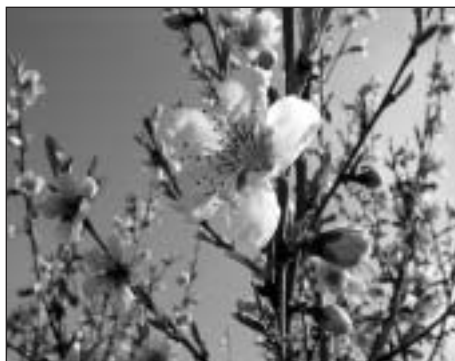
A címlapon Gyenes Péter felvétele látható

Tavasza készülve

Már meleg a nap az arcomon, már egész dél után kint szaladgálnak a srácok az udvaron, már az egész hétvégét kint tölthetjük bakan-csainkat koptatva az erdőben, már nagyon közel a tavasz. A korábban jószolt készülődés már a „kritikus tömeget” is elérte. Csak egy szikra kell, csak néhány verőfényes nap, némi kis eső, és mindjárt robban. Izgalmas, várakozással teli pillanatok ezek. Milyen lesz? Más lesz? Mennyire lesznek, leszünk részesei?

Olyan gyors ez a változás, ami még tegnap jó volt, az mára elavult, szinte ócska, de holnap már biztos az lesz.

Álmok, vágyak, vélekedések vállnak tényekké, s tények kérdőjeleződnek meg egyik percről a másikra. Olyan az egész,

mint egy kavalkád, folyamatosan forog, mozog.

Izgalmas, kihívással, lehetőséggel, jobbnál jobb alkalmakkal teli körülöttünk minden. Akár csak a tavasz.

Egy baráti beszélgetésben hangzott el: „Hiszem, hogy a képzelet erősebb a tudásnál,

hogy a mítosz igazabb a történelemnél, hogy az álmok hatalmasabbak a tényeknél, hogy a remény mindig győzedelmeskedik a tapasztalat felett, hogy a nevetés az egyetlen gyógyír a bánatra. És hiszem, hogy a szeretet erősebb a halálnál.” (Havas Kriszta fordítása)

Úgy legyen!

Gazdag, igazán színes ez a mostani szám. Élménybeszámolók, eseménykiírások, sok apró és nagyobb színes cikk. Jó olvasást mindenkinek!

Szép tavaszt!

Nagy Gábor

Pusztai Sándor

Pilisi buklikákból

Elég! jó s hű címere lennél
a szomorúságnak
elgurult kerek szemekkel
rojtos szelek karikáznak
dúlt éjek korma feketül
fehér homlokodon

s szívedben a jószág
barikái fáznak

megdöntött keményen a tél
igen meghajoltál

mint fák a viharban
koszorútlan zúzos ágaikon
a rémület járkál
s tördeli halkan
a holnapi hajtást
főnt a vihar szánt
s tövükben túr a vadkan
két halál les rád is
szakadatlan

mégse remegj!
lásd beszakadt egek
széle türemlik
vállaidon s jövőbe látó
szemeid csokrán

fiatal nap születik
ajkodon ének
zengi s fúj takarodót
az ostoba télnak
s máris lefeszlik
rossz régi bőrdő
s vadonatúj serked elé
egyenesej fel!
a tavasz elindult

„Az igazi költészet világokat
és egek feletti egeket mozgat
meg, ezért is tud örök érvényű
szépséget, fényt, vigasztalást árasztani.” P. S.

Virtuális Kéktúra Klub

Több hónapi előkészítő munka után, útjára indult a kéktúrázók új honlapja.

A honlap a Kéktúrát teljesítő önkéntes névsorát tartalmazza, amelyre egy egyszerű regisztráció útján lehet belépni. A regisztrációhoz a nevet és a teljesítés számát kell megadni,

ami a rendszerleellenőriz, majd ezek után az adminisztrációs felületen lehet felvinni az adatokat.

A honlap a www.turatop.hu címen érhető el.

Egyelőre csak az Országos Kéktúra teljesítőinek áll rendelkezésére a szolgáltatás,

a későbbiek folyamán azonban a Rockenbauer Pál Dél-Dunántúli Kéktúra és az Alföldi Kéktúra teljesítői is regisztrálhatnak. A regisztrált felhasználók részére külön fórum is indult.

A honlapot és a lehetőséget Nagy Zoltán barátunknak köszönhetjük!

Előre a Nagy Kék Úton!

Négy túra 20 év nyomában

Magyar Természetbarát Szövetség 1987–2007

2007-ben – emlékezésül az önálló szövetség 20 éves történetére – túrasorozatot hirdettünk. Az MTSz Elnöksége a 2008. február 2-i ülésén sorsolta ki az igazoló füzetet beküldők közül a következő tárgynyerményeket:

1. Magyar Hegyisport és Turista Enciklopédia – Kovács Józsefné, Szombathely
2. Magyar Hegyisport és Turista Enciklopédia – Wittmer Antal, Környe

3. Csodaszép Magyarország, Hazánk legszebb tájai és látnivalói – Francia István, Eger
4. Látnivalók Magyarországon és túlélő készlet – Pete Dóra, Szombathely
5. Túrázsák és termosz – Bozó András, Budapest.

Gratulálunk a nyerteseknek, akik nyereményüket postán kapják meg!

Megállapodás a börzsönyi technikai munkákkal kapcsolatban

Február 4-én az MTSz központjában került aláírásra az a megállapodás, amely remélhetőleg hosszú távon megoldja a börzsönyi turistautak helyzetét.

Idézet a megállapodásból: *„Alulírottak jelen megállapodás aláírásával vállalják, hogy az általuk képviselt turistaszervezet a börzsönyi turistaút-hálózat jelzéseit a mellékelt területi beosztás alapján legjobb tudása szerint fenntartja, az elvégzett munkákról az összefogó erdőszervezetet, a BTSSZ-t tájékoztatja.”*

„A területi beosztás célja a Börzsöny természetjárási, ökoturisztikai feltétel-fejlesztése, a turistaútjelzés-hálózat feletti átlátható, hosszú távú gondoskodás, a felelősség megteremtése, a turistaútjelzés-fenntartók együttműködése...”

- És akik a megállapodást aláírták:
- Magyar Természetbarát Szövetség,
 - Börzsöny Természetbarát és Hegymászó Egyesület,
 - Budapesti Természetbarát Sportszövetség,
 - Cserhát Baráti Társaság,
 - Hegyek Vándorai TE – Berki Zoltán,
 - Magosfa Alapítvány,
 - Műanyag SC Természetjáró Szakosztály.

Munkájukhoz sok sikert és sok pénzt kívánunk. Reméljük, a példa ragadós lesz, és több területen is lesznek hasonló kezdeményezések.

Megjelent!

Megjelent és az MTSz központjában már kapható a „Teljesítménytúrák itthon és külföldön” 2008 c. kiadvány.

Címváltozás!

Új helyre költözött a Csongrád Megyei Természetbarát Szövetség. Cím: 6722 Szeged, Tábor u. 7/b. Tel.: 06-62/548-096

Az ügyeleti idő változatlan: szerda 16,30-18,30 óráig.

Három új egyesület

Pest megyében

- Három új egyesület alakult Pest megyében:
- Porszem Községi Műhely 16 fővel,
 - SZITU (Szigeti Túrázók) Természetjáró Csoport 16 fővel,
 - Turai Tekergők Társasága 28 fővel.

A Porszem Községi Műhely honlapján (www.porszem.hu) olvastuk: Kimenni a szabadba nem csupán kellemes séta és önfeledt beszélgetés, hanem meditációra, feltöltődésre és tanulásra is a legalkalmasabb helyszín. Túránk mindenki számára lehetőséget nyújtanak a természet megismerésére, és segítenek a könnyed kikapcsolódásban. Korosztálynak és nehézségnek megfelelően tervezünk túrákat, hogy mindenki kedvét lelhesse a barangolásokban.

Célunk: mélyreható ismeretet nyújtani az érdeklődőknek, és a szépségek meglátására hangolni, hiszen: *„Minden talajban megterem valamiféle virág. Minden napnak van valamilyen öröme. Neveld rá a szemedet, hogy meglássa azt.”*

Lala Úr elment

Szomorú hírt kaptunk Aradról: Marinkas Beregszászi Ludovik – az Aradi Turista Klub tagja, a Romániai Természetbarátok Kárpát Ligájának titkára, turista szakíró – január 19-én aradi otthonában elhunyt.

Lala úr! Így ismerték turista körökben, sokan a teljes nevét nem is tudták.

Személye hiányozni fog, hiszen számtalan esetben segítette a magyarországi természetjárók erdélyi túraínik szervezését. Tevékenyen közreműködött a Magyar Természetbarát Szövetség és a Romániai Természetbarátok Kárpát Ligájának együttműködési megállapodásának előkészítésében.

A Fogarasi-havasok szerelmese volt. Több éven keresztül gondnokoskodott a retyezáti Enciánmenedékházban, ahol többé nem tűnik fel jellegzetes alakja.

Lala! Búcsúzunk tőled a magyar természetjárók nevében. Nyugodj békében!

Gyalogos Természetjárók

XV. Országos Találkozója

„Határon át” – határok nélkül. Salgótarján, Tóstrand, 2008. május 9-12.
– Részletek a programfüzetből –

„Aki csak egyszer is átöleli szemsugarával a Karancs-Medves vulkáni kúpokkal ékesített vidékét, az örökre rabja marad e csodálatosan szép tájnak” (G. I.)

Részlet Szabó Imre, a Magyar Természetbarát Szövetség elnöke köszöntőjéből:

A nógrádi természetbarátok Gubola István vezetésével már 1998-ban is kiváló munkát végeztek az akkori találkozó szervezésekor. Átnézve az idei programfüzetet, most is igazán színes, gazdag a kínálat. Több olyan különlegesség található a programsorban, ami kifejezetten figyelmet érdemel, mint például az Ipolytarnócra került őscédrusok leletegyüttese. Az idegenforgalomban talán méltatlanul kevés figyelmet kapó Palócföld, az itteni táj változatossága, az Ipoly két partján élő, ma már határral sem elválasztott vendégszerető népek, mind külön-külön megérdemelnek egy-egy túrát, akár kerékpáron, akár bakancsban jön ide a látogató. Nem is elég az a két és fél nap a környék felfedezésére, amit majd eltöltenek a találkozón a résztvevők. Később vissza kell majd térniük.

Mi a Természetbarát Szövetségben arra buzdítjuk az összes tagszervezetünk, egyesületünk tagjait, hogy minél többen kerekedjenek fel, és ismerjék meg ezt a gyönyörű tájat, a Karancs vidékét. Legyenek minél nagyobb számban vendégei Nógrád megyének; hozzák

a barátokat, a családtagokat, a gyerekeket és az unokákat, s mutassák meg azt, amit csak mi, szervezett természetbarátok ismerünk: a titkot, a természet titkát!

Részlet Gubola István, a Nógrád Megyei Természetbarát Szövetség elnöke köszöntőjéből:

Mi, salgótarjáni és nógrádi természetjárók nagy megtiszteltetésnek érezzük, hogy az 1998-as találkozó után tíz évvel ismét otthont adhatunk a gyalogos turisták e rangos eseményének. A kitüntetett

megbízás mellett tisztában vagyunk azzal is, hogy a rendezés felelősségteljes, komoly munkát jelent számunkra, és széles körű összefogást igényel.

Bízunk abban, hogy a Palócföldre, Madách és Mikszáth hazájába irányuló autóbuszos kirándulások, a romantikus várromok, a világörökség részét képező hollókői falurezervátum, a felújított, kibővített ipolytarnóci őslételek és sorolhatnám tovább, sokak tetszését el fogják nyerni.

Meggyőződésünk az is, hogy a Salgótarjánt körülölelő vulkáni hegyek, a Karancs-Medves vidék, és a szomszédos Cseres-hegység (Szlovákia) területén vezető nemzetközi gyalogtúrák, teljesítménytúrák során is a határok nélküli Nógrád legszebb tájképrészleteit, különleges geológiai képződményeit, történelmi és kultúrtörténeti emlékeit ismerhetik meg a

résztevők, s ez biztosíték arra, hogy gazdag élményekkel távozzon tőlünk minden idelátogató.

Általános kiírás

A találkozó célja: elsősorban a gyalogos természetjárók részére egy országos (nemzetközi) rendezvény keretében lehetőséget biztosítani a személyes találkozásra, kölcsönös tapasztalatcserére, együtt túrázásra, teljesítménytúrázásra, versenyzésre, valamint Salgótarján, a vulkáni kúpokkal ékesített Karancs-Medves vidék és a határok nélküli Nógrád megye természeti, kulturális és történelmi értékeinek megismertetésére.

A találkozó helye és ideje: Tarjáni Gyermektábor, Salgótarján, Tóstrand, 2008. május 9–12.

A találkozó rendezője: Nógrád Megyei Természetbarát Szövetség.

A találkozó társrendezői:

- Magyar Természetbarát Szövetség Gyalogtúra Bizottsága,
- Losonci Turista Klub (Regionalna Rada KST Lucenec),
- Szlovák Turista Klub, KST (Klub Slovenskych Turistov).

Nevezési határidő: 2008. március 20.

Útjelző táblák a Karancs-Medves vidékén
(Forrás: <http://www.nmtsz.extra.hu>)

Nevezési cím: Nógrád Megyei Természetbarát Szövetség, 3100 Salgótarján, Bartók Béla út 10.

Nevezési díj: 2 200 Ft/fő.

Fizetési határidő: 2008. március 30.

További információ: Gubola István elnök, telefon: 06-32/430-346 (18.00–21.00 óra között), 06-70/942-3005, e-mail: gubola@freemail.hu.

A találkozó kiírása, a jelentkezési lap, illetve a megfelelő térképek letölthetők az MTSz honlapjáról: http://www.termeszettjaro.hu/hu/cikk/hirek_aktualitasok/438

„Baranya Teljesítménytúrázója” túramozgalm

2008-ra – immár ötödször – is meghirdeti a túramozgalmat a Baranya Megyei Teljesítménytúrázó Szövetsége. Az arany fokozathoz legalább 11, az ezüst fokozathoz legalább 9, a bronz fokozathoz legalább 7 teljesítménytúrát kell szintidőn belül teljesíteni a következő túrákból: Téli „Mecsek 30, 15”; „PITE 30, 20, 10”; „Tenkes 30, 15”; „PITE születésnap túra”; „Mecsek 50, 30, 15”; „Mecseki Maraton 84, 64, 42, 21”; „Hegymenet 55, II. Béla 35, Várad 15”; „Mecsek 600-as csúcsai 50, 35, 20”; „Mecsek 1800-23, 44, 24”; „Papi pipa 30”; „Mecseki Négy Évszak”; „Dombay-tó 42, 35, 30, 25”.

Részvételi díj – 2008. május 31-ig történő nevezés esetén – 1000 Ft/fő, ezutáni nevezés esetén 1400 Ft/fő. Nevezni lehet a fent említett rendezvényeken. A túrák teljesítését a szervezők utólagosan is elfogadják az igazoló lapok bemutatásával.

További információ: Bota János, Tel.: 30/993-8595.

(Forrás: Mecsek Híradó, 2008. február)

Ifjúsági

Természetjárásért Díj

A Természetjáró Fiatalok Szövetsége 2000-ben, megalakulásának 10. évfordulója alkalmából megalapította az „Ifjúsági Természetjárásért” díjat.

A díj kiosztásának célja az ifjúsági természetjárás területén tevékenykedők erkölcsi és anyagi megbecsülésének fokozása és az ifjúsági természetjárás, -turizmus fontosságának hangsúlyozása.

A díj évente kerül kiosztásra. Egy évben maximum 5 díj osztható ki az ifjúsági természetjárás fejlesztésének területén, a kiosztást megelőző évben, illetve években végzett kiemelkedő eredmények erkölcsi és anyagi elismerésére.

A díjat magánszemélyek, oktatási intézmények, oktatási intézmények dolgozói, vezetői, civil szervezetek, illetve képviselőik, államigazgatási szervezetek munkatársai, vezetői természetjáró csoportok kaphatják meg.

Egy szervezet vagy személy csak egyszer választható a díjra, kivéve az Életműdíjat.

Az ifjúsági természetjárás területén végzett, legalább két évtizedes példaértékű munka esetén magánszemélyek részére életműdíj adományozható. Életműdíjat kaphat olyan személy is, aki ezt megelőzően részesült Ifjúsági Természetjárásért Díjban. Az Életműdíj benne foglaltatik az évente kiosztható 5 díjban, de díjazása kiemelt.

A díj olyan magánszemélynek, vagy szervezetnek adományozható, mely etikailag feddhetetlen, szakmai munkáját pártpolitikától függetlenül, integráló jelleggel, az ifjúsági korosztály számára pozitív példát mutatva végzi.

A jelölés nyilvános, a díjazottakra bárki tehet jelölést, egy jelölő azonban csak 5 díjazottra tehet javaslatot. Többszörös jelölés ese-

tén a jelölő minden jelölése érvénytelenné válik.

A díjazottakat, jelen határozatban megfogalmazott általános kritériumok alapján, határozott időre megbízott 9 tagú kuratórium választja ki.

A 9 tagú kuratórium 4 tagját a díj alapítója által felkért, az ifjúsági természetjárás, turizmus, természetvédelem, oktatás témákban felelős államigazgatási szervezetek vezető tisztviselői, további 4 tagját országos ifjúsági civil szervezetek vezetői adják. A kuratórium 9. tagját a Természetjáró Fiatalok Szövetségének Elnöksége delegálja a kuratóriumba.

A javaslatokat 2008. március 14-ig kérjük eljuttatni a TFSZ címére: 1065 Budapest, Bajcsy-Zs. út 31. II/3. vagy a tfsz@tfsz.hu e-mail címre.

Lehoczki Zoltán
elnök

Megalakult az I. kerületi Természetbarát Bizottság

Örömmel tájékoztatjuk a természetbarátokat, hogy megalakult az I. kerületi Természetbarát Bizottság.

Vezető: Gózon Gyula

Telefonszám: +36-30/367-3829

E-mail: gozon.gyula@chello.hu

Cím: Petőfi Sándor Gimnázium,

1013 Budapest, Artilla út 43.

E-mail: ikertura@googlegroups.com

Fogadóóra: páratlan héten csütörtök

16 és 18 óra között

a gimnázium klubhelyiségében.

A *Bizottság célja:* az I. kerületben működő vagy a kerülethez valamilyen formában kötődő természetjáró szervezetek összefogása, koordinálása. A természetjárás minél szélesebb körű népszerűsítése a lakosság körében.

Szeretettel várják a kerületi természetbarát szervezetek jelentkezését és csatlakozását!

Szállásdíj kedvezmények

Megállapodás született a zalacsányi Tóvirág Vendégház tulajdonosával, miszerint a Magyar Természetbarát Szövetség érvényes igazolványával rendelkező személyek 10% kedvezményt kapnak a mindenkori szállásdíjból.

A Keszthelytől alig 16 km-re lévő Zalacsányban, a Tóvirág utca 47–49. szám alatt található az igen színvonalas Tóvirág Vendégház.

A két szomszédos épületben teljesen felszerelt apartmanok találhatóak, max 20 fő részére.

Jelenlegi szállásdíj: 2.500,-Ft/fő/éj.

Részletek: <http://www.tovirag.info>

Tóvirág Vendégház

Club Leonardo étterem és panzió

Megállapodás született az Országos Kéktúra útvonalán lévő mogyorósbányai Club Leonardo étterem és panzió tulajdonosával, miszerint a Magyar Természetbarát Szövetség érvényes igazolványával rendelkező személyek 10% kedvezményt kapnak a mindenkori szállásdíjból.

A Gerecsében lévő Mogyorósbányán, a Felszabadulás út 68. szám alatt található az igen színvonalas Club Leonardo étterem és panzió.

Jelenlegi szállásdíj: 3.000-3.500,-Ft/fő/éj

További információk a panzió honlapján: www.clubleonardo.hu

Jelvénygyűjtő túrák 2008.

Kedves Túratársak, Kirándulók!

2008-ban is megszervezzük a már hagyományosnak mondható jelvénygyűjtő túráinkat, ahová szeretettel várjuk minden régi és új túratársunkat! A legtöbb jelvényt összegyűjtött túrázókat idén is értékes ajándékokkal lepjük meg a fotóvetítéssel egybekötött évszázó rendezvényünkön.

Programjaink egy része természeti jelenségekhez (virágzás, madárvonulás, szarvasbögés stb.) és időjárási körülményekhez igazodnak, ezért az előre meghirdetett időpontokban változások lehetségesek. Kérjük Önöket, hogy előzetesen érdeklődjenek a részletekért honlapunkon vagy személyesen.

Duna-Dráva Nemzeti Park Igazgatóság

Tel.: 72/518-221, 72/518-222, 30/377-3388, 30/405-4571,

e-mail: komlos@ddnp.kvvm.hu, wodtke@ddnp.kvvm.hu. www.ddnp.hu

V. A híd túl messze van...

A Csongrád Megyei Természetbarát Szövetség és a szegedi Téry Ödön Turisztikai és Szabadidős Sportegyesület az idén, január 5-én, immár ötödik alkalommal rendezte meg ezt a gyalogos teljesítménytúrát.

Az alapítók (CROCUS Természetbarát Kör) szándéka annak idején az volt, hogy itt, az Alföld déli részén, ahol dombok, hegyek nincsenek, mégis legyen egy emberpróbáló, kemény túra. Éppen a nehézséget okozó domborzat hiányát akarták egy másik tényezővel, a januári téellel helyettesíteni.

Ez bizony az elmúlt négy alkalommal nem nagyon sikerült. Az időjárás mindig nagyon kellemes, gyakran tavaszias volt, havat, jeget, sarat a résztvevők eddig még nem igen láttak.

Az idén már felcsillant a remény, hogy végre valódi téli túra lesz a Híd... De ami eszefelé bekövetkezett, arra már nem számított senki.

A túra elnevezése összecseng Cornelius Ryan háborús regényének címével (Messze volt a híd). Abban is igen rossz körülmények között kellett elérni a fontos hidakat.

A mi túránkon három híd volt a „célpont”: az algyői, a makói, és a szegedi Bertalan-híd.

A 90 és a 60 kilométeres távokra vállalkozók reggel 6 órakor indultak Szegedről, az Al-

só-Tisza Vidéki Környezetvédelmi és Vízügyi Igazgatóság Termelési Központjából. A Tisza jobb parti töltésén haladtak az algyői hídig. Azon átkelve útjukat a folyó bal parti, majd a Maros jobb parti töltésén folytatták a makói híd feljárójáig. A Makói Általános Iskola Kálvin téri épületében volt a „hatvanasok” célja. A „kilencvenesek” kis pihenő, tea, zsíros kenyér, gulyásleves után újra útra keltek. Irány a híd! Utána a Maros bal parti töltésén, majd a Bertalan hídon át jutottak vissza oda, ahonnan reggel elindultak. A 30 kilométerre vállalkozók 12 óra körül indultak Makóról, a Kálvin téri iskolaépületből, és a kilencvenesek útvonalát követve – gyakran előttük járva – gyalogoltak el a célig.

A túrázók elmondása alapján az út minősége Maroslele és Makó között volt a legrosszabb a nagy hó miatt. Az este kezdődő ólmos eső sok gyaloglót még az úton ért, de ez csak néhányukat készítette az erőpróba feladására.

A célban mindenki forró teát, gulyáslevest, emléklapot és kitűzött kapott.

Végeredményben a 90 kilométert 19 fő teljesítette, közöttük egy nő is volt. A 60 kilométert tizenketten gyalogolták végig, közöttük 2 nő is.

A 30 kilométeren 90(!) túrázó ért célba! Közülük sokan most indultak először teljesítménytúrán. Reméljük, a zorddá váló idő nem vette el kedvüket a következő megmérettetésektől!

Szegedről indultak legtöbben, 53-an. Utána Makó következett 15 résztvevővel. Budapest és Hódmezővásárhely 8-8 főt indított. Szőreget hatan, Sándorfalvát öten, Szentest négyen-négyen képviselték. 1-1 mártélyival, mórահalmival és kistelekivel is találkoztunk.

Néhány távolabbi helyet is érdemes megemlíteni, ahonnan szintén érkeztek: Orosháza, Kaposvár, Békéscsaba, Bükkaranyos, Debrecen, Méntelek, Miskolc, Szentgotthárd, Salgótarján...

Néhány sporttársunkat érdemes név szerint is megemlíteni: öten voltak, akik most ötöd-szörre teljesítették valamelyik távot: Bálint Zoltán (43 éves) Szegedről, Kelemen László (38 éves) Salgótarjánból, Szabó Imre Makóról (71 éves), Szabó János Szegedről (63 éves) és Szalkó Éva Debrecenből, aki 65 éves.

A mezőny legidősebb résztvevői szentesi természetjárók voltak: Gergely Szilveszter

(72 éves) és Gergely Szilveszterné (66 éves). Mindketten régi, gyakorlott teljesítménytűzárók.

Örömkre sok volt a fiatal is. Közülük a „legek”: Papdi Csilla (13 éves) Sándorfalváról, és Balog András (11 éves) Szegedről.

Ez a túra is bizonyította, hogy a természetjárás minden életkorban, és minden körülmények között jó kedvvel űzhető sport.

A rendezést segítette a Makói Természetbarát SE, a Makói Általános Iskola Eötvös Loránd Természetjáró Szakosztálya, a Szegedi Kinizsi SK, a Szegedi PHOENIX Emergé SE. és a Szegedi Vörös Meteor SK.

Reméljük, hogy más rendezvényeinken is találkozunk!

Kísérjék figyelemmel honlapunkat: www.csmtsz.mako.hu.

Mendei Árpád

Kegyeleti túra a felsőcsingeri temetőbe

Az ajkai Bánki Donát Természetbarát Egyesület szinte minden évben január közepén felkeresi az Ajka városától távol eső, de oda tartozó felsőcsingeri temetőt. Ezen a túrájukon emlékeznek arra a szomorú napra, 1909. január 14-re, mikor a magyar szénbányászat egyik legsúlyosabb, 55 áldozatot követelő szerencsétlensége történt Ármin-aknán. Az idén két túrát is vezettek a közös sírban eltemetett bányászok emlékművéhez.

Január 9-én a város nyugdíjasainak szervezett sétatúrán 28 fő – elsősorban hölgy – vett részt. A hidegben, havas, síkos úton, 12 kilométert kellett megtenniük, hogy kegyeletüket leróhassák. Virágokat, fenyőágakat és gyertyákat hoztak. A kicsi, gyenge lángokat a szél el-ellobbantotta, miközben az emberek a 99 évvel ezelőtti eseményeket idézték. Egyik társuk mesélte, hogy nagyszüleinek akkor lett

volna az esküvője, de a nagy gyász miatt későbbre kellett elhalasztani. A szörnyű baleset szinte minden bányászcsaládból elvitt hozzátartozót, de volt, ahol többet is.

A városnak ez a tragédia örökös mély sebé, mely sohasem forr be, és emlékeztet a bányászok nehéz munkájára, veszéllyel teli életére.

Január 13-án ismét útra keltek! Akkor az Egyesületük 19 tagja fogott össze, vitte a gyertyáját a temetőbe, gyújtotta meg a korábban el nem égettekkal együtt. A hó közben elolvadt, a szél is megnyugodott. Az emberek csendben, döbbenet álltak, mély főhajtással adóztak a hősöknek.

Bár a bányászat Ajkán befejeződött, de a városban köztünk járnak-kelnek, akik még nemrég a föld mélyén dolgoztak, és ebből a kegyetlen nehéz munkából éltek. De akármi-lyen nehéz is volt, mégis sokan visszasírják ablak nélküli munkahelyüket. A Bánki Egyesület tagjai együtt éreznek ezekkel az emberekkel, és nagyrabecsülésükről biztosítják az egész bányász társadalmat. *Csuba Erzsébet*

Jappános

Részletek Papp János útinaplójából II.

Július 19-én Otsukiba repít bennünket a vonat. Úgy látszik, ezt a völgyet koreaiak lakják, mert csupa koreai iskolás az utastárs.

Otsukiból nehezen, de kitalálunk. Még közel a város, találkozunk néhány sétálóval, egy lep-késszel; mindahányan ránk csodálkoznak. Azt hiszem, nem jellemző errefelé az európai turista.

Ismerkedni kezdünk a jelzésekkel. A táblák a legközelebbi útelágazást, vagy fontos pontot jelölnek. Mivel nem ismerjük, és nem tudjuk elolvasni a japán írást, jelenként azonosítjuk őket, valahogy így: ugráló emberke, TV-antenna, háromlábú fiókos szekrény kalappal.

Jól mulatunk, de a kezdetben szépen kiépített utat elhagyva, ugyancsak elcsendesedünk, mert olyan terepre jutunk, ami nagyon elüt a magyar hegyvidék legnehezebb útvonalaitól is.

Hegyre-hegy, emelkedő-lejtő, néhol kötélén ereszkedünk a mélybe. Olyan pocsek a technikám, hogy majdnem lezuhanok, de végül néhány horzsolással megúszom.

A völgybe érve életet ment egy italautomata; másfél liter limonádét döntök magamba.

Aszfaltúton baktatunk. A láthatóan lakatlan házak és a lakottak körül szöszmötölő öregek arról árulkodnak, hogy itt is öli a vidéket a városi civilizáció vonzása. – Egy iskola felé közeledve furulyaszót hoz felénk a szél. Az útpadkán egy kiskölyök szép pentaton dallamot fúj; körülötte fülelő kis csapat. Megállok. Kodály Zoltán, mondom a kiskölyökre bökve. Elnémul a furulyászó, aztán éktelen kacagásban tör ki az egész csapat; abban reménykedem, boldogok, hogy fölismertem a szerzőt.

Közeledve a célhoz, lélekben fölkészülök egy viszontagságos menedékházra – ehelyett, egy onsen-re, azaz gyógyforrásra épült japán stílusú vendégházban, egy ryokan-ban találjuk magunkat.

Itt az alkalom, hogy megismerkedjünk a japán életforma kínálta lehetőségekkel!

A tatamival borított szobában egy alacsony asztalkától eltekintve bútor nincs. Az asztalkán gőzölgő zöld tea. Ülőalkalmatosságnak párnák. Fölvesszük a kimonószerű yukata-t, és hamarosan forró fürdő és bőséges vacsora feledtetni az első alpesi túranap fáradalmait; ami ráadásul nem jogos, hisz alig jöttünk fel 700-ra. – Annyira élvezem a kivakarózást, hogy valószínűleg nem lesz belőlem Buddha! Lehet, hogy most értünk az akklimatizálódás végére, meg talán a Fuji-san túra fáradtsága is most oldódik, mert 11 órát alszunk egy huzamban – és anélkül, hogy horkolnék! A túra rendbe tette az éjszakai légzésemet?

Az El Camino második túranapjának rövid naplójegyzete: „Roncesvalles – Roncesvalles – 17 kilométer.” Ez az abszurdum úgy lehetséges, hogy eltéved az ember, és visszatér a kiinduló pontra. Az olyan tapasztalt vándorokkal persze, amilyenek mi vagyunk, ez nem eshet már meg.

Július 20-a, második alpesi túranapunk. Két kilométerrel följebb is találunk egy ryokant; előtte, természetesen italautomata; egy coca-cola után bevágunk a vadonba. Olyan kapaszkodón jutunk föl 1100-ra, hogy néhol függőleges falat mászunk. A GPS-en hármastútnak keresztelt pontról kiderül, hogy négyes-út. Na, most merre? Rövid tétovázás után elindulunk az egyiken, elbizonytalanodva visszafordulunk, majd elindulunk a másikon. Bő félóra múlva már biztosak vagyunk benne, hogy rossz az irány, de nem akarunk megint visszafordulni az idáig traverzálna megtett úton. Ezt a szót most tanultam Zsuzsától; traverzálni annyit tesz, mint a meredeken oldalazva haladni. Ráadásul a mi utunkat jó néhány függőhíd tette „élvezetessé”.

Úgy döntünk, hogy egy jelzett, bár láthatóan nem nagyon járt ösvényen leereszkedünk a völgybe, ahol, szokás szerint egy zúgó patak fogad bennünket. De hiába a rengeteg víz, nem úgy van itt, mint Lappföldön, ahol csak megmérítettük a kulacsunkat a patakban, ha szomjasak voltunk. Az útikönyveink óva intenek: a japán szabadvizek nem iható! Viszont mindenhol van italautomata. Tele is a zsebem fémpénzzel! Ami-

kor Zsuzsa fizet valahol, mert átvettük a japán szokást: a nőknél van a pénztárca – ha fizet, mindig zsebre vágom az aprót. – De messze még a megváltás, egyelőre olyan viszketés jön rám, hogy földre vetem a zsákom, letépem magamról a ruhát és ordítva, káromkodva vakarózom. Nem tudok uralkodni az indulataimon. Tényleg soha nem lesz belőlem Buddha! – A GPS szerint a tegnapi szálláshelyünk felé tartunk, de megint működésbe lép a már Lappföldön is tapasztalt tudatcsapda, amikor a meggyőződés köszönőviszonyban sincs a valósággal. Azt hisszük, jobbra van a ház, de kiderül, hogy balra. Szerencsére akad már, aki útba igazítson bennünket.

A tegnapi ryokan tulajdonosnője régi ismerősként köszönt bennünket. – Még hogy nem lehet kétszer ugyanabba a folyóba lépni! Nekünk sikerült!

Este vándorlásaink hívószavait vesszük sorra. Ha El Caminóé a szeretet, Lappföldé a béke és a tisztaság, akkor Japánnak, úgy véljük, a bölcsesség dukál. Arról beszélgetünk, hogy ezek az értékek erősítik egymást, és ha megpróbálunk ezek mentén élni, akkor megteremtjük egy jobb minőségű élet lehetőségét. Ebben maradunk. De szép is, így estelente az elmélet!

Mára, 21-ére esőt ígértek, tehát maradunk, és azzal töltjük a napot, hogy napokra előre betápláljuk a GPS-be a tervezett útvonal adatait. Miután az időjárásjelentés nem először tévedett, és nem esik, egy délutáni séta végén a már tegnap is érintett ryokannál ellenőrizzük, hogy helyesen rögzítettük-e a track-pontokat. Helyesen.

Megismerkedünk egy japán fiatalemberrel, aki időse édesanyjával itt pihen. Örömmel látom, hogy nálam is kevesebbet tud angolul, tehát tökéletesen megértjük egymást. – Hazatérve pedig ismét összeállítunk egy három kilós dobozt, újabb feleslegesnek ítélt holmikkal, és előre küldjük Kyotóba. A túra végére elfogy a csomagunk!

Három óra van, és még mindig nem alszom. Megeresztek hát egy dörgedelmet: „Silence please!” És a szomszédban éjfél óta vacsorázó,

hangoskodó férfitársaság végre elcsendesedik. – Arra ébredek, hogy verejtékben úszom, mert álomban is mászom, a keskeny ösvény széle elmallik a lábam alól, és csúszom a szakadékba, kövekbe, gyökerekbe botlik a lábam, a zsákom hol a mélybe húz, hol ágba akadva billent ki az

egyensúlyból, ijedten keresek kapaszkodót, de csak a levegőt markolom. – Nyitott szemmel fekszem pirkadatig.

Nem elég, hogy rosszul aludtam, azzal köszönt a reggel 22-én, hogy hajszárítóval kell kezelésbe vennem a bakancsomat, mert két nap alatt sem száradt ki a pára miatt. – Fél tíz van, mire elindulunk. Tisztelegesen feltöltök hat pillekönnyű üdítő palackot, így kétszer annyi vizem lesz, mint tegnapelőtt. Elérjük a már untig ismert felső ryokant. A tegnapi megismert fiatalember az édesanyjával olyan zavarba ejtő gondoskodással kísér bennünket a vadon széléig, hogy elfelejtem üdítővel föltölteni a kulacsokat, ahogy terveztem, pedig az első, térképen jelzett vízelőhely igencsak messze van. Úgy számítjuk, ételhez is csak két nap múlva jutunk, tehát rizsből, nyers lazacból és sajtból álló hideg ételmezt viszünk a zsákban.

Más úton indulunk, mint tegnapelőtt, és megállás nélkül megyünk addig a pontig, 1100-ra, ahol eltévedtünk. De most okosan mérlegelünk, és a helyes útra váltunk. Igaz, a négy út közül már kettőt kipróbáltunk, annyira meg csak nem

vagyunk hülyék, hogy teljesen ellenkező irányba induljunk!

40-70 fokos emelkedőn kapaszkodunk egyre följebb 1487-re, majd, már esőben 1878-ra. A 20 fokos emelkedő pihenőnek számít. Csuum víz mindenem, a bakancsom beázik, a pihenők-nél meztelenre vetkőzöm és két liter vizet csava-rok ki a ruhámból.

Vizes trikómat
elcserélném szárazra.
Más nem érdekel.

Már csak egy negyven perces ereszkedés a for-ráshoz, ahol, úgy tervezzük: sátrat verünk. Zsu-sza türelmetlen: Induljunk, mert ránk sötéte-dik! Lehet, hogy a harag rossz tanácsadó, de most kiderül, hogy a türelmetlenség is az. El-mulasztjuk az útjelző tábla és a térkép jeleinek szokásos egyeztetését, és rossz irányba teszünk meg lefelé vagy száz métert. Vissza! De még előtte egy rapid összezés-kibékülés. – Megfi-gyelttem, hogy másképp veszekedtünk az El

Borzongató belegondolni, hogy Japán-ban ötezer kisebb földrengést észlelnek évente, a pusztító erejűek pedig 6-8 évenként sújtják az országot. 1923-ban 100 000 emberéletet követelt a szökőár-ral kísért földrengés. Évente átlagban 27 tájfun keseríti meg a japánok életét. Le-het, hogy máshol se könnyű, de itt aztán tényleg „sok a jóból”. És ez a egyszerű nép nem egykedvű beletörődéssel fogad-ja a csapásokat, hanem keményen véde-kezik. A sokszor kegyetlen természet dik-tálja a szigorú szabályokat, amelyeket következetesen be kell tartani. Aki hibá-zik, vét, elpusztul. Azt hiszem a japánok híres fegyelmzettségét is a természethez való viszonyuk kényszerítette ki. Talán még azt is, hogy annyit nevetnek, moso-lyognak. Ez is védekezés.

Caminón, másként Lappföldön, itt meg, ahogy még soha, képesek vagyunk egy mondat köze-pén veszekedésre váltani, és ugyanolyan gyor-san két mondat múlva kibékülni. – „Hogy in-dulhattunk rossz felé? De hiszen nálad van a GPS is, meg a térkép is! Most másszuk meg megint ezt a kurva hegyet?! De én vagyok a hü-lye! Mért hallgatok rád, amikor... – ne hara-gudj, mama figyelhettem volna.” – És Zsuzsa hasonló teljesítményre képes. – Ez persze nem változtat azon, hogy vissza kell menni. Amikor újra a csúcson vagyunk, már sötétedik. Most én vagyok olyan határozott, mint Zsuzsa volt a lappföldi mocsárban: „Azonnal sátorverés!” – Mire kész vagyunk, keményen elered az eső. Ki-ki a vackára húzódik. Naplórírásba kezdek, és mivel egy csepp vizünk sincs, kiszáradt to-rokkkal nézegetem, ahogy beissza a föld a sá-tramról lecsorgó vizet. – Hohó! Az útikönyvek-ben csak a szabadvizek fertőzöttségéről volt szó, az esővízéről nem! A sátor előkéje alá he-lyezem a poharamat és egy műanyag dobozt. Fél óra múlva, mire befejezem a jegyzetelést, egy deci esővízem van. Boldogan hajtom föl, a fejem pedig álomra. Reggel fél liter fenyő-ízű nedű ment meg a szomjhaláltól. Zsuzsának már este beszámoltam találmányomról, de nem tet-szett neki. Tartott az esetleges reggeli „ered-ménytől”, amiben hál' Istennek nem lett igaza. Ahogy sátrat bontok, még egy deci esőt söprök a poharamba.

Csak lenne vizünk!
Jól esne egy pofa sör! –
Csak vizünk lenne!

23-án, szintben 300 méterrel lejjebb, megtalál-juk a forrást. Zsuzsa hiába figyelmeztet, annyit izsom egyszerre, hogy majdnem rosszul leszek. Kis pihenő, szárítkozás egy esőháznál, aztán föl 1987-re. Három egy-egy órás etap áll előttünk.

A térképeinken percben adják meg, hogy egy szakasz mennyi alatt teljesíthető föl és mennyi alatt le, mert a lépték szerint megállapítható tá-volság nem azonos a valós távolsággal. Az állan-

dó le-föl, le-föl eredménye az, hogy miközben a GPS 1000 méterre jelzi a célpontot, és sík terepen 1300 lépést kellene megtennünk, a terepviszonyok miatt sokszor ötször annyit, vagyis 6500-at kell lépünk, hogy elérjük. – Ez a fiatal, a szélsőséges időjárási és geológiai körülmények miatt állandóan alakuló, formálódó táj annyi akadályt bont le és épít szinte naponta, hogy a térképkészítők képtelenek utolérni a változásokat. Így aztán a jelzett háromszor egy órából az első fél órával hosszabban, a másodikat bőven szintidőn belül, a harmadikat viszont két óra alatt tesszük meg.

Délután kettőtől szakaszosan, öttől aztán folyamatosan esik. De jó, hogy a monszun végére értünk ki Japánba! Ami ráadásul nincs is! – Az utolsó 30 percet fejlámpával teszem meg a sziklás lejtőn a várva-várt házig. Zsuzsa fejlámpa nélkül. Ezek után ne sértődjön meg egyetlen hölgy se, amikor csinos macskának titulálok! – A ház zárva. Éppen átépítik. Elég fáradtak vagyunk, hogy bosszankodni se legyen erőnk. Egy nyitott esőbeállóban sátrat verünk, és még az estebédet is jó étvágygal fogyasztjuk el, pedig egy kis főtt tésztából és zöld teából áll csupán. A sajt már tegnap elfogyott, a lazac meg ránk büdösödött a nedves melegben.

Ragyogó napsütésre ébredünk 24-én. Hétkor kitegetünk, kilencre minden száraz. Büdös, de száraz.

Megjönnek az építőmunkások, az ajándékboltos is. Csengettyűket szerzünk be, mert tegnap medvenyomot és ürülékét véltünk felfedezni.

A medve nyomán
ürülékkupac virít.
Légysereg toroz.

Az elmúlt két nap megpróbáltatásai még azt sugallták, hogy jó lenne vonatra ülni, és a japán tengerparton tölteni a maradék időt, de most, ahogy a szikrázó napsütésben üldögélek, és írom a naplót szemben a fenséges hegyekkel, elszégyellem magam, és bár a mai túrát rövidre fogjuk, ismét a hegyek vonzásában indulunk.

Már megint rossz felé. A tegnap esti fejlámpás ereszkedőt véljük a helyes útnak, ami most kaptató.

Szerencsére egy edzőtúrázó japán alpinista (zsákjában tíz kilós vasdarab) felvilágosít, hogy merre van az arra, vagyis az alig negyven percnyi járásra található kemping. Lazán odasétálunk.

Befürdünk az ebédrel, mert nem olyat rendelünk, aminek a képe is látható az étlapon. De elég éhesek vagyunk, és jól esik a kupac hideg tészta.

Sátrat verünk, úttervet készítünk másnapra, amiben egy készséges japán fiatalember is segít, aztán tejfölnek nézünk egy poharas leves-szárítmányt, ami olyan jó ízűnek bizonyul, hogy beszerzünk belőle még hatot.

Este arról beszélgetünk, hogy még odahaza milyen hihetetlennek tűnt, hogy Japánba megyünk; most meg annyira természetes, hogy itt vagyunk. Mint ahogy Szép Ernő „Patika” című darabjában mondja a Postamesterné (máig hallok, ahogy Almási Éva zseniális karakterén megszólal): „Nahát, te tudod szivikém, kicsoda Grósz Bibi! A doktor Grószék Bibije. Ipszilonnal írja, hogy Biby. Ő volt a Svájcba, nevelőbe. Nahát, azóta nem akar, csak franciául beszélni. Nagy valami a Svájcba lenni. Csak ki kell menni a Svájcba, oszt a Svájcba van az ember. Én mentem vóna, én lettem vóna a Svájcba, érdekes!”

Gyalogszerrel a „heszperidák kertjében”

Félsz? Hiába. Vissza? Késő!
Sorsod indul, rabja vagy.
A jel intett: itt a végső,
itt az első pillanat!
Lesz, ami lesz, álld a vizsgát,
tedd fel rá a lelkedet,
csak ennyire tartozik rád,
hogy mi történik veled.

Túl sokat láttam, túl sokat veszíték:
nem akarom!
Ébredj bolond... zökkenünk és megállunk
a betonon.

Szabó Lőrinc

A „heszperidák kertje” kifejezést az ókori rómaiak aggatták az akkor még misztikus távol-ságot sejtető Kanári-szigetcsoportra. Napjainkban alig 5 óra a repülőút Budapestről ideig. Élményekkel megrakodva utaztam – már hazafelé, amikor eszembe jutott Szabó Lőrincnek „Egy repülőutazás emlékére” című verse. Nem állítom, hogy nem élvezem a repülőutat, de azért az utolsó strófák ugyancsak klappoltak... Fura szerzet az ember.

Ismerőseim tudják, ugyancsak beleszerelmesedtem ezekbe a különös szárazulatokba. Egyszer megkérdezték tőlem: „És annyira szépek?” – „Nem, azt hiszem, nem ez a helyenvaló titula. Inkább meghökkentő, lenyűgöző, hihetetlenül változatos” – volt a válaszom. Sőt, néha félelmetes is! Az ember porszemnek érzi időnként magát a természet grandiózus alakításainak árnyékában. Persze maguk a szigetek is porszemeknek hatnak abban a párába és végtelenbe vesző kékségben, mely az „Atlanti-óceán” névre hallgat.

Bakancsos ember lévén szinte szégyelltem, hogy eleddig csak busszal, hajóval és autóval közlekedtem Kanáriában. Kisebb séták azért

adódtak, de többnyire a méretes kulisszák periferiáján. Pedig ügyeskedéseim, praktikáim révén elértem, hogy a hét lakott szigetből hatot kipipálhattam. El Hierro az egyetlen, mely kibabrált velem. No nem baj, a „0 dél-kört” rég áthelyezték onnan...

Ezúttal Tenerifét választottam bázishelyül, bár ezt a szigetet nem rangsorolom az első négy közé. Ez persze szubjektív megítélés dolga. A legnagyobb szigetnek is akadnak extra látványai, melyek közül most az Anaga-hegységre fáj a fogam. Köztudottan Tenerife büszkélkedik a 3718 m-es Teide-csúccsal, mely egy korábban létezett 5000 méter körüli vulkán szétrobbanásának maradványa csupán. Az ősvulkán a föld második legmérete-sebb kráterét produkálta, melynek kerülete 45 km!

A döbbenetes holdbéli táj kétségtelenül a leglátogatottabb terület a szigeten. Ehhez képest az Anaga cirka 1200 méterben kulminál, de... Ez a kis északi csücsök hihetetlen tagoltságával, zord, gyakran esős klímájával, buja növényzetével egy félreeső, külön világ. Egy szigeten belüli mikroklimatikus csoda! Vagy 100 kilométerre ékeskedik a napsütötte déli nyaralóhelyektől.

Most sikerült egy vegyes nemzetiségű csoporthoz csapódva rövid túrán részt vennem. A mintegy 1000 méter magasan lévő Cruz del Carmen kápolna mellett szálltunk ki a kisbuszból. Hűvös, kristálytisza levegő fogadott. Ragyogóan süttött a nap, sehol a béigért köd, nem szítal a finom permet, ritka mázlim van. Tűravezetőnk, aki egyben a sofőrünk is volt, vékonyka ifjú hölgyemény. Német, de folyékonyan beszél a spanyolt, az angolt, és láthatóan könnyen kommunikál a belga, holland és dán vendégekkel is. Hetente megmássza a Teidét is, persze az óceán szintjéről. Itt csak könnyű ujjgyakorlatokat végez – gondolom. Én azért tartok az Anagától, mert láttam már „ezt-azt” Kanária vulkanikus sziklacsodáiból. Csak reménykedem, hogy ezt a vegyes garnitúrát nem viszik „kített” helyek-

re. Be kell látnom – közel a hetvenhez, kis tériszonomat fűszerezve –, némileg felelőtlen vagyok. A váratlan lehetőséget viszont nem hagyhattam ki...

Lefelé indulunk egy sűrű erdőben vezető úton. Néhol dorong-lépcsők segítenek. A hegység hangái, borókái, babérerdői elképzeltetlennül finom, ánizsos illatot árasztanak. A szép nevű Las Mercedes erdejében járunk. Olyan sű-

Tenerife

rű a növényzet, hogy alig jut fény. Ennek ellenére sok helyütt bólogat egy-egy virág. Amikor az erdőből kiérve megállunk egy keskeny nyereg tisztásán, a hegység vad, csipkézett gerinceit bámulom. Sűrű, sárga virágszőnyeget látok mindenfelé. Azt mondják, lóhere... De botanika-tudor túratársaim most nincsenek itt. Kénytelen vagyok hinni, hiszen templomban vagyok – a természet templomában!

Örülök, hogy az otthoni, kanári-tévécsatornámon sokszor látott tájat végre személyesen is járhatom. Továbbindulva jobbról függőleges sziklafal, balról mélység. Nem merek lenézni, mert az ösvény csak „egy nyomásvos”. Megyek, mint a vak ló. Igaz, „ő” legalább bátor... Szerencsére békésebb szakasz következik. Meglátom a Rocque Taborno hetyke sziklakolosszusát. Elképesztő, de mindössze 706 méteres... Odahaza a Bükk hegységben nem is számolnának vele. Itt legalább 1500-at saccol a szem. Persze, persze itt

minden az óceánból tör az ég felé. Én meg mennék a sziklatorony névadó faluja felé. Tudom, hófehér házai szinte az óceán felett lebegnek. Nem látszanak ide, és különben is menni kell – másfelé!

Chinamada a következő stáció. Róla nem sokat írnak az útikönyvek, de itt nem én vagyok a túravezető...

Rövid pihegés azért adódik egy apró farmon. Asztalnyi plató, kis épület, a turistaút meg kotlósock, naposcsibék között vezet. A barátságos tulaj és vezetőnk békésen tereferélnék. Nincs kerítés, harci kutya – mint a Gerence mentén a Bakonyban –, csak tisztelet és megértés a másik ember iránt. Ilyen egyszerűek lehetnek a dolgok...

Nyelek egyet, és a hegyorron kapaszkodó agavákat fixírozom. Némelyik hajtás az egyméteres hosszúságot is meghaladja. Alant bégetés, mekegés tölti meg a mély szurdokot. Úgy tűnik, a farmon nincs mindenki otthon.

Elbúcsúzunk, továbbindulunk. Nemsokára meglátjuk Chinamadát. Mögötte párás kékség. Közeledünk a hegy pereméhez. Újabb rövid, „szédítő” szakasz, majd a néhány barlanglakás előterére már nemigen tudok koncentrálni.

Megbeszélem magammal, hogy ezeknél különbetek is láttam már. Igen, az őslakosság (guanchók) többnyire ilyenekben laktak. Most csak a szegényebbek... Gran Canarián, a Gvayadeke szurdokában még a kápolna is lávaköbe van vésvé.

Leballagunk egy kőfallal kerített kilátóteraszhoz. Itt lesz az ebédpihenő. Csinoska lazán ledobja hátizsákját és tizenkét ember adagját teríti ki a lávakövekre. Van sajt, szalámi, paradicsom. Ja és „panicello”, amolyan zsúrkenyér féle – finom, ropogós. Lerogyok és a kemény lávatalajra fogom a fáradságomat... Egyelőre nem nézek a mélybe, mert húz a vén fejem. Táplálkozom és akklimatizálódok... Elvégre 600 méterrel vagyunk az óceán felett. Később összeszedem magam,

és néhány lépésre szétnéztek. Lent a Punta del Hidalgo fekete szikláinak rohannak a hullám-hegyek, de innen csak cérnaszálnak látszanak. Elképesztően vad vidék! A szemközti gerincnél egyenest a habokba zuhan. Mögötte halványan idesejlik a Teide hősipkás csúcsa. Nekem most ez a heszperidák kertje, bár inkább függőkertnek lehetne vélni. A túloldalon egy másik sziklaóriás, melyből jókora darabot robbantottak ki a forró gázok anno. Mert a szigetek vulkanikusak, de az Anaga cirka hárommillió évvel idősebb, sok helyütt lepusztult a látatakaró. Melleltünk késélnyi, elképesztően meredek ösvényen vezet le a piros jelzés a Hidalgo-fokhoz. Nem merném vállalni... A sárgán visszaballagunk a néhány házból álló Chinamadába.

Innen már köves úton megyünk a túra végpontja, Las Carboneras felé. Ez is apró falu, főutcáját szépséges pálmazor díszíti. „Buenos Tardes” – köszöntgetem a helyieket, akik nem is sejtik, mekkora élményben volt részem. Barátságosan viszonozzák a köszönést, majd továbbballagnak. Jó ideje megszokták már a hóbertos idegeneket.

Elő a mobilt, megy a drót az asszonynak: az öreg jól van, nem törte össze magát, mint legutóbb a Cserhát lankáin... La Gomera szigetére már együtt megyünk át. Ott két dolgot kell letudni.

Másnap hajnali kelés, egy magyar párral igyekszünk a komphoz. Sikertült egy kedvezményes komp+bérrautó kombinációt megcsípni négy személy esetére... Hetvenszázalékos az anyagi megtakarítás ahhoz képest, mintha ketten mentünk volna.

La Gomera egy más világ, de ez minden Kanári-szigetről elmondható. Tömény natura, egynapos odalátogatókkal. Most a Nagy Király Völgyéhez igyekszünk (Valle Gran Rey). Bár kiesik a turistabuszok szokásos útvonalából, az útikönyvek áradoznak róla. Egyenest a föld leghatásosabb természeti látványosságai közé sorolják. Nos, enyhén szólva is csalódást okozott nekem. Előtte voltunk egy Arure nevű kis hegyi falu feletti kilátóban. (Mirador Ermita del Santo). Ezt csak a térképen fedeztem fel, nem is említik... Teljesen elbűvölt, meg sem kíséreltem leírni a látványt. Az óceán kékjéből még La Palma és El Hierro hegyei is csak lebegni látszottak. Ezután Valle Gran Rey nem szállította a kívánt hatást. Hát ilyen az ember fia...

Ám Gomera nem hagyta annyiban. Megjutalmazott, amiért kicsi falvakon át, kacskaringós utakon elvergődtünk Iqualero kilátójához. A Fortaleza pont olyan, mint a Csobánc. Igaz, háromszor akkora. Szent hegye volt a guanchóknak. De akkor hol is van a heszperidák kertje?

Gyenes Péter

2008 a „Család éve” a BTSSZ-nél

A mai rohanó világban a szülőknek sokszor kevés idejük jut a gyermekeikre, a közös programokra, ezért a BTSSZ a 2008. évet a családnak, gyermekeknek, szülőknek, nagyszülőknek szenteli, és meghirdeti „A család éve a BTSSZ-nél – Túrász velünk, túrász a családdal!” programsorozatot. Reméljük, hogy a hétvégi programok alkalmával, szép élményekkel gazdagodva tölthetik együtt a családok szabadidejüket, a közös kirándulások alkalmával a gyermekek számára is nélkülözhetetlenné, életformává téve a rendszeres túrázást. „A család éve a BTSSZ-nél” programsorozatra a tavaszi hangulatú zenés diavetítéssel szeretnénk a családokat, a gyerekeket, szülőket és nagyszülőket is csalogatni. Sok szeretettel várunk minden érdeklődőt!

További információ: <http://www.btssz.hu>

A nyugdíjas séta-túrák története

Az ajkai Bánki Donát Természetbarát Egyesület 2003-ban alakult, a 30 éves komoly múltra visszatekintő 300-as Szakmunkásképző Iskola (most Bánki D. Szakközépiskola) Országjáró Diákkörének jogutódjaként, az elődök szellemiségének továbbvivőjeként. Rohamosan változó világunk készítette a tagságot „lépésváltásra”! Ebben a megújult formában az 5. évfordulóhoz érve, és visszatekintve megállapítható, hogy ez egy „jó húzás” volt! Már e rövid idő alatt is sok szép sikert könyvelhettünk el! Mivel kiemelkedően közhasznú szervezet lettünk, ezért fel kellett vállalni valami – és lehetőleg csak ránk jellemző – közhasznúságot!

Egyesületünk elnöke, Káldi Géza ötlete alapján 2003. december 3-án útjára indítottunk egy olyan programot, ami hamarosan közkedvelt lett Ajkán. Bár igazolt tagjaink minden hétvégén túráznak gyalog vagy kerékpárral, kitaláltuk azt is, hogy minden páros hét szerdáján városunk idősebb lakóinak nyugdíjas sétatúrát szervezünk! Környékünk zöld övezeteit célozzuk meg 2-3 órában, 5-6 kilométeres távokon.

Az autóbusz-pályaudvarunkon gyülekezünk reggel 8 órakor, és a megjelentekkel közösen döntik el a túravezetőink, hogy merre kanyarogjon aznap a csapat! Eleinte kisebb, változó létszámmal, 15-20 fővel voltunk, de ma már nem ritka, hogy 30-40 – jobbára hölgy! – ismerkedik az erdővel, mezőkkel, a Bakony szépségeivel. Az egészséges életmódban, a kikapcsolódás, a hasznos időtöltés ilyen formájában szerencsére a „szépkorúak” is látnak fantáziát! Alig várják a túra napját! Sőt! Már szeretnének minden héten útra kelni velünk! És aki egyszer ráérez a tiszta levegőn folytatott mozgásra, rendszeresen velünk is tart, és hozza a családját, baráti társaságát. Közben nagy beszélgetések vannak! Ilyen-

olyan fájdalmak, betegségek elfelejtve, és folyik a „vidámkodás”!

Örömmel számolhatunk be arról, hogy a „Tárt Kapus Létesítmények” pályázaton elnyert jelentős összegből már nemcsak a környékre, hanem távolabbra is eljutottunk! Eddig 13 alkalommal buszos kirándulásokra is sor került, ami programjaink népszerűségét

A jeli arborétumban

még fokozta! Így ma már kedves barátaink olyan helyeken is jártak, amiről eddig nem hallottak, nem is álmodtak! A Vas megyei kastélyok, a Jeli Arborétum, a Veszprém megyei kálváriák, a Káli-medence tanösvényei, Pannonhalma, Győr, a Kis-Balaton, a balatonszentgyörgyi Csillag vár mind olyan emléket idéz, ami megszépíti e korosztály gyakran egyhangú napjait! Örömük és ragaszkodó szeretetük ösztönzi Egyesületünk elnökségét az újabb és újabb útvonalak megszervezésére.

Az öt év során mindössze egy alkalommal maradt el túra, a rendkívüli meleg miatt. A túravezetőn kívül senki sem volt hajlandó kilépni a „hűvös” szobájából...

Ezek a nyugdíjas-túrák arra is jók voltak, hogy tovább népszerűsítették Egyesületünket, ezáltal új tagokkal szaporodtunk! Bárcsak felfedezhetnék a „gyógyírt” a fiatalabb korosztály „meghódítására” is! Abba most azonnal, szívesen belevágnánk!

Csuba Erzsébet

Új (gazdag) „őrület”

A komlói Kenderföldi Természetjárók első új évi túráját január 5-én, szombaton a befagyott Csurgó megtekintésére szerveztük – kihasználva a Mecsekben manapság már ritka tartós téli hideget. Az iskolás gyerekekkel Köves-tetőről indultunk; a táj vastagon hóval fedve, szemet gyönyörködtetően, és lépéseinket ne-

hezítve. A Hármashegy gerincén „átbukva” leereszkedtünk a Zobákpusztáról induló erdészeti aszfaltútra, ami szintén havas volt, s az úton lévő hóréteget a járművek kerekei keményre sűrítették. Ezen az úton terveztük túránkat Pusztabányáig.

A Pap-rétet elhagyva az út kettős kanyaral kerületi a Csengő-hegyet. Lábunk alatt ropogott a hó, a gyerekek vidáman, hógolyózva szaladgáltak előre. Vadászok jöttek terepjárókkal, a platókon meglőtt vadászok feküdtek. Megcsodáltuk az élettelenül is szép állatokat. Már a második kanyart hagytuk el, és a kanyar utáni egyenes útszakaszon jártunk, amikor a téli erdő dermedt csendjét hatalmas hangerejű motorzúgás törte meg; az ijesztő hang hátulról közeledett felénk, félelmetes gyorsasággal. Hátránézve, a kanyarból kibukkanó két motoros szánt pillantottunk meg, melyek világító reflektorokkal, óriási sebességgel közeled-

tek. Az idő szinte a kiabálásra is rövid volt: „Félreugrani! Félreugrani!” Jobbra-balra ugrottunk a nagy hóba, s egy-két másodperc múlva őrületos sebességgel „vágatott el” közöttünk a két motoros szán, a hátsó ráadásul jobbra-balra csúszkálva (gondolom, a kanyar bevételekor nem tudta egyből egyenesbe hozni a vezetője a járművet). Eltűntek az előttünk lévő jobbos kanyarban, s mi a döbbenettől nemhogy szólani nem tudtunk, levegőt is alig kaptunk... Ha még az útkanyarban tartunk, könnyen lehet, hogy nem mindenki fejezte volna be a túrát. De ugyanígy tragédiát okozhattak volna, ha a kanyarban egy szembejövő autóval találják szembe magukat. A szűk erdészeti utakon nem véletlenül szabják meg a 30 km/óra sebességet autókknak is!

Pusztabánya felé haladva vártuk „vissza”, szembe jövet is a szánokat, de amíg odaértünk, nem jöttek. Aztán lementünk a Hidasivölgybe, és a Csurgónál – látva a megfagyott vízesést, a jégcsodát – lassan helyrebillent a lelki egyensúlyunk.

Nem tudom, mennyibe kerül egy ilyen szán, csak gyanítom, hogy az ára erősen hét-számjegyű. Azt sem tudom, kik azok, akik a mi szubmediterrán vidékünkön ilyen szerkezetet vesznek maguknak, melyeket az északi tundrákon-tajgákon használnak, de tudjuk: vannak, akiknek semmi sem drága saját „hobbijuk” érdekében, esetleg még mások élete sem. E két szán gazdája is ezek közé tartozik.

Így hát ezúton hívom fel minden erdőt járó természetbarát társam (és egyúttal az erdészet és a természetvédelmi hatóságok) figyelmét: a természeti környezetet rongáló és az erdőt járó emberek testi épségét, sokszor életét veszélyeztető enduro motorosok, kvadosok köre immár a motoros szánon esztelenül száguldozókkal bővült!

*Strasser Péter
tanár, túravezető*

(Forrás: Mecsek Híradó, 2008. február)

Gázvezeték a Pilisben

Gázvezeték-építés miatt 20-25 méter széles sávban kivágták az erdőt a Pilisben, a Zajná-hegyeknél. Itt húzódik majd a MOL új gázvezetéke. Nem ez az első vezeték a Pilisben, egy régebbi a Pilistető mellett szeli át az erdőt.

A most kivágott erdő rész kevésbé értékes fákból, feketefenyőkből áll. Ezeket az 1930-as évek kopárfásítási programjának keretében ültették. Az így kialakított takarékerdő eredeti szándék szerint néhány évtizedre határozta volna meg a táj képét, később lombos erdőt telepítettek volna ide. (Ez csak nemrégiben kezdődött meg a Pilisben.) A kivágott fák helyébe két és félszer annyit kell telepítenie a vezeték építtetőjének. Természetesen nem itt, hanem másutt a Pilisben. A vezeték az illetékesek szerint az előírásoknak megfelelően épül.

Fentiek ellenére nagy felháborodás kíséri a helyi lakosok és a természetvédők részéről a gázvezeték építését. Sokan megkérdik, miért kell a Pilisben vezetékét építeni, mások aránytalanul nagyra tartják a természetrombolást, indokolatlanul szélesnek a nyomvonal védősávját. (A sajtóban számos cikk, tudósítás jelent meg a témával kapcsolatban.)

A bakancsos turistákat is jelentős mértékben érinti a vezeték építése, ugyanis több turistaútvonalat érint. A Zajná-hegyeknél a buldózerrek több száz méteren a sárga túraútvonalon haladtak felfelé. Ma már keresgélni kell a jelzéseket, vajon hol vannak (vagy lehetnek).

A piros túraútvonalat a Vörös-hegy északi lábánál vágja ketté a vezeték nyomvonala. A hegyről leereszkedő túrázóknak vigyázni kell, mert könnyen súlyos balesetet is szenvedhet, ha nem figyel. Egyszeriben ugyanis megszűnik az út, és egy háromméter mély szakadék ásít alatt, ami a vezetéképítés miatt keletkezett. 20 méterrel arrébb folytatódik csak az út a Fehér-hegy felé.

Errefelé túrázni mostanság egy kissé a katasztrófaturizmus műfajára hajaz... F. A.

Összehegesztésre váró gázcsövek a Zajná-hegyekben, a sárga sáv turistajelzés vonalában

Kilátás a Vörös-hegyről. A távolban Pilisvörösvár házaí sejlnek fel a párából

Ezen a helyen vágja ketté a piros sáv turistajelzést az épülő gázvezeték nyomvonala. A szintkülönbség 3 méter

Teljesítménytúra a Pest megyei piros 12–13–14. szakaszán

A Pest Megyei Természetbarát Szövetség és a Tápiószelei Természetbarát Klub nyílt, gyalogos teljesítménytúrát szervez, melyre szeretettel meghívja Önt és kedves családját, ismerőseit!

Időpont: 2008. április 13. vasárnap

Útvonal: Apajpuszta – Dömsödi-árapasztó csatorna – Dömsöd, Petöfi emlékmúzeum – Ráckevei-Dunapart – Ráckeve, HÉV állomás – Szigetújfalu – Szigetcsép HÉV állomás.

Elérhetőségek: Pest Megyei Természetbarát Szövetség, 1052 Budapest, Városház u. 7. fsz. 7. Telefon: 1/311-5052 (csütörtök 15–18 óráig), e-mail: tbaratpest@freemail.hu Honlap: www.tbaratpest.hu. **Tápiószelei Természetbarát Klub**, 2766 Tápiószele, Arany János út 1/a. *A főrendező neve:* Lipák István, telefon: 06-20/340-4852, 06-53/380-346, e-mail: szeletura@freemail.hu

További rendező vagy információt adó neve: Notter Béla, 2117 Isaszeg, Wesselényi utca 4. Telefon: 06-20/254-1746, e-mail: notter.bela@freemail.hu

Utazás kiállítás

A megszokottnál idén korábban – február 29. és március 2. között került sor az UTAZÁS kiállítás megrendezésére a Hungexpo Budapesti Vásárközpontban.

Az UTAZÁS díszvendége Szlovénia volt, hangsúlyos témája pedig – összhangban a Magyar Turizmus Zrt. Vizek Éve címen meghirdetett kampányával – a hazai vízi világ.

A Magyar Természetbarát Szövetség együttműködő partnere, a Magyar Turizmus Zrt. jóvoltából a szövetség a tavalyi évhez ha-

sonlóan az idén is megjelenési lehetőséget, önálló pultot kapott a kiállítás MT Zrt. főstandján.

A Magyar Földrajzi Társaság Hegymászó szakosztálya előadásai

(ELTE-Lágymányos, Déli tömb. Bp., XI. Pázmány Péter sétány 1/C. földszinti előadók)

2008. március 13. csütörtök, 18 óra, Lóczy-terem: **Kovács Attila: Nopcsa Ferenc báró nyomában az Albán-Alpokban.** Kirándulások Európa ismeretlen magashegységében. Diaporáma és vetített képes élménybeszámoló 12 albániai utazás tapasztalatai alapján. A belépés díjtanlan!

További információ: Kunos Gábor 30/950-8047, komarnicki@fweb.hu

Helyreigazítás

Januári számunkban a Rába-szurdok, Isonzó-völgy című írás szerzője és a hozzá tartozó fényképfelvételek készítője Notter Béla volt.

A tévedésért elnézését kérünk. –

a szerk.

Ajánlja adója 1%-t

a Magyar Természetbarát Szövetség

résztételére!

Adószám: 19001511-1-42.

Segítségét előre is köszönjük!

G-MOL capriccio

Ahol a hegy szakad

Kacsacsőrű emlős

A Vörös-hegy csonka lábánál

Nyiladék

Csőlátás

Gyökerek

Fogarasy Attila felvételei a Pilisben

Gyenes Péter felvételei a Kanári-szigetekről

(Gyenes Péter Gyalogszerrel a „heszperidák kertjében” című írását lásd a 16–18. oldalon)